

Den fg. formand (Arne Larsen): Der er ikke mere på dagsordenen.

I skrivelse af gårs dato meddeler ministeren for Grønland, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov for Grønland om indførselsafgifter m. v.

I skrivelse af gårs dato meddeler indenrigsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse og forslag til lov om erstatning for vaccinationsskader.

I skrivelse af dags dato meddeler udenrigsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om konsulære forbindelser.

I skrivelse af 16. d. m. anmoder ministeren for offentlige arbejder om, at der må blive foretaget valg af 2 medlemmer af *jernbamerådet* i stedet for Kai Lindberg og Martin Pedersen, der er udtrådt af folketinget.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag

Ministeren for Grønland (Knud Hertling): Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov for Grønland om indførselsafgifter m. v.*

Toldkontrollen i Grønland udøves af politiet i Grønland, den kongelige grønlandske handel, det danske toldvæsen og de færøske toldmyndigheder. Mens der i den danske toldlov er tillagt det danske toldvæsen en almindelig adgang til at foretage de undersøgelser af befordringsmidler, rejsende og varer, der er nødvendige for kontrollens udøvelse, kan sådan undersøgelse i Grønland i dag i princippet kun foretages efter forud indhentet retskendelse.

Der er i den senere tid sket en betydelig stigning i omfanget af ulovlige vareindførsler til Grønland, og så længe der i Grønland ikke findes et egentligt toldvæsen, vil det næppe være muligt at føre en så effektiv kontrol med vareindførslen som i Danmark, men kontrollen vil dog i nogen grad kunne effektiviseres, såfremt der tillægges de grønlandske kontrolmyndigheder samme undersøgelsesbeføjelser, som i henhold til toldloven tilkommer det danske toldvæsen.

I overensstemmelse hermed foreslås det i det foreliggende lovforslag, at der gennemføres en tilsvarende adgang for de grønlandske kontrolmyndigheder som for det danske toldvæsen til at foretage de undersøgelser af befordringsmidler, rejsende og forsendelser, der er nødvendige for kontrollens udøvelse.

Lovforslaget er tiltrådt af Grønlands landsråd.

Idet jeg i øvrigt med hensyn til lovforslagets enkeltheder henviser til bemærkningerne til forslaget, skal jeg herved tillade mig at anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Indenrigsministeren (Egon Jensen): Jeg skal herved tillade mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om indfødsrets meddelelse.*

Nærværende lovforslag er udarbejdet efter de samme retningslinjer som det forslag, som jeg forelagde for folketinget den 19. oktober 1971, og som blev vedtaget af folketinget ved 3. behandling den 11. november 1971. Det nu fremsatte forslag omfatter i alt 280 personer. Jeg må dog forbeholde mig senere ved et ændringsforslag at stille forslag om, at der meddeles dansk indfødsret til yderligere et antal personer, hvis ansøgninger endnu ikke er blevet færdigbehandlet i indenrigsministeriet, ligesom jeg i lighed med tidligere år senere i folketingsåret vil fremsætte forslag om meddelelse af dansk indfødsret til yderligere et antal personer.

Med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget til det høje folketings velvillige og hurtige behandling.

Jeg skal endvidere tillade mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om erstatning for vaccinationsskader.*

Efter gældende ret vil mulighederne for ved en domstol at få tilkendt erstatning for vaccinationsskader være begrænset til de tilfælde, hvor der foreligger fejl eller forsømmelser enten fra den vaccinerende læges side eller i forbindelse med produktion af vaccine.

I de tilfælde, hvor der ikke foreligger fejl eller forsømmelser, men hvor skaden skyldes

[Indenrigsministeren.]

årsager af endnu ukendt natur, er det udelukket at opnå erstatning.

Hvad enten det er muligt at gøre nogen ansvarlig for en vaccinationsskade eller ej, vil de vaccinationsinvaliderede dog naturligvis kunne få hjælp efter de gældende sociale love, invalidepensionsloven, lov om offentlig forsorg og revalideringsloven. Det forelagte lovforslag tilsigter at give de vaccinationsinvaliderede en gunstigere stilling end den, der er mulighed for at opnå efter de nævnte sociale love.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg knytte nogle enkelte bemærkninger til lovforslagets § 1, hvori grundlaget for, at der kan ydes erstatning efter lovforslaget, er fastlagt.

Bestemmelsen indebærer navnlig følgende afvigelser fra dansk rets almindelige erstatningsretlige system:

1. Den almindelige ansvarsbetingelse, hvorefter en skadevolder normalt kun kan gøres ansvarlig, hvis der er noget at bebrejde ham, f. eks. derved at han har gjort en fejl eller der foreligger forsømmelse, fraviges, idet også hændelige skader efter vaccination falder ind under den foreslåede ordning.
2. Medens almindelige erstatningsretlige regler ville føre til, at staten alene ville hæfte for skader forårsaget af personer, som stod i et underordningsforhold til staten som arbejdsgiver, indebærer den foreslåede ordning, at staten også hæfter for skader, som opstår efter vaccinationer foretaget af f. eks. privat praktiserende læger.
3. Bevismæssigt stilles skadelidte gunstiger end efter de almindelige erstatningsregler. Dette er i bestemmelsen formuleret således, at skaden med rimelig sandsynlighed må antages at være forårsaget af vaccinationen. Det er således ikke tanken, at det skal være nødvendigt for skadelidte at føre 100 pct. bevis for, at der foreligger årsagssammenhæng.
4. Endelig er det efter den almindelige erstatningsret en betingelse for at opnå erstatning, at skaden skyldes en realisation af den særlige risiko, som den skadevoldende handling indebærer. Ganske atypiske og upåregnelige følger af den skadevoldende handling — f. eks. beroende på

en særlig sårbarhed hos skadelidte — berettiger således normalt ikke til erstatning.

Ved den foreslåede ordning fraviges denne erstatningsbetingelse, således at også vaccinationsskader, der er ganske atypiske, kan begrunde erstatningskrav.

Som det fremgår, indebærer lovforslaget meget væsentlige afvigelser i forhold til det almindelige erstatningsretlige system, men jeg mener ikke, at man af den grund bør befrygte, at loven vil få konsekvenser i så henseende, eller at man ved loven kaster sig ud i problemer, som man ikke i dag kan overskue.

Forholdet er jo det, at staten på andre, tilsvarende områder har påtaget sig et erstatningsansvar, som går ud over, hvad den efter almindelige erstatningsregler er forpligtet til. Dette gælder således bl. a. for tilskadekomne blod- og nyredonorere, hvor der på de årlige finanslove er givet indenrigsministeren bemyndigelse til at udrede erstatning, således at reglerne i lov om erstatning til tilskadekomne værnepligtige lægges til grund ved fastsættelsen af erstatningen. Selve værnepligtserstatningsloven er jo også udtryk for, at staten har villet påtage sig et erstatningsansvar, som på tilsvarende måde som nærværende lovforslag går videre end efter de almindelige erstatningsretlige regler.

Det må fremhæves, at lovforslaget hænger nøje sammen med eksisterende sociale love, idet det simpelt hen er udtryk for, at der i tilfælde af vaccinationsskader er tale om en særlig, uforskyldt tilskadekomst, således at man fra statens side ønsker at give de tilskadekomne en særlig gunstig ordning. Som følge af denne nære sammenhæng har man fundet det nødvendigt at bygge den erstatningsretlige ordning efter lovforslaget op i al væsentlighed på de samme principper, som de sociale love og værnepligtsloven bygger på.

Endelig vil jeg knytte et par bemærkninger til det forhold, at der ifølge lovforslagets § 5 tidligst kan ydes erstatning fra skadelidtes fyldte 15. år.

Denne aldersgrænse er begrundet i lovens slægtskab med de øvrige sociale erstatningslove, hvorefter det er den tabte erhvervssevne, der skal erstattes. Så længe en erhvervssevne ikke er opnået, er der i princippet ikke noget at erstatte.

[Indenrigsministeren.]

Så længe de invaliderede endnu ikke er fyldt 15 år, er det ikke muligt at udregne et økonomisk tab for barnet, hvorimod dette ofte vil være muligt med hensyn til det invaliderede barns forældre eller andre, som forsørger barnet. En forsørger, som på grund af barnets invaliditet har særlige udgifter i forbindelse med barnets ophold i hjemmet, kan imidlertid i henhold til loven om offentlig forsorg §§ 70 og 73 få sine nødvendige merudgifter dækket uden hensyn til forsørgerens økonomiske forhold, hvorfor yderligere erstatning skønnes uforuden.

Med disse bemærkninger vil jeg tillade mig at anbefale forslaget til lov om erstatning for vaccinationsskader til det høje tings velvillige behandling.

Udenrigsministeren (*K. B. Andersen*): Hermed har jeg den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om konsulære forbindelser*.

Det foreliggende lovforslag er udarbejdet med henblik på at skabe forudsætning for Danmarks ratifikation af den i Wien den 24. april 1963 undertegnede konvention om konsulære forbindelser. Denne konvention er et resultat af De Forenede Nationers almindelige virke for en skriftlig nedfældelse og udvikling af folkerettens regler.

FNs generalforsamling besluttede i 1961 at sammenkalde en international konference til drøftelse af et af De Forenede Nationers folkeretskommission udarbejdet forslag til en konvention om konsulære forbindelser. Konferencen blev åbnet i Wien den 4. marts 1963 under deltagelse af 75 stater, herunder Danmark, og førte til undertegnelse den 24. april 1963 af en konvention om konsulære forbindelser med to valgfrie protokoller om henholdsvis erhvervelse af statsborgerskab og om tvungen bilæggelse af tvistigheder. Danmark undertegnede konventionen og de to protokoller under forbehold af ratifikation.

Konventionen trådte i kraft den 19. marts 1967 og er nu ratificeret eller tiltrådt af 47 stater, heriblandt USA, Forbundsrepublikken Tyskland, Frankrig, Belgien, Irland, Italien, Schweiz, Spanien og Østrig samt et antal lande i Afrika, Asien og Latinamerika. Norge og Sverige, der begge har undertegnet konventionen, har endnu ikke

taget skridt til ratifikation, men fra dansk side har man imidlertid fundet, at der foreligger tungtvejende grunde til nu at søge ratifikationen gennemført. I denne forbindelse kan nævnes den særlige virkning, som konventionen vil kunne få i forhold til det store antal stater, der er blevet oprettet inden for de sidste tiår i Afrika og Asien, og den betydning, den derved vil få for en stor del af de ca. 500 danske konsulære repræsentationer i udlandet. Hovedparten af de danske konsularembudsmand er honorære og får således ikke noget vederlag for deres tjeneste.

Konventionen er for størstedelen af indholdets vedkommende en skriftlig nedfældelse af allerede gældende folkeretlig sædvane og praksis. Konventionen, der berører så forskellige områder som retspleje, straffelovgivning, sociallovgivning, skatte- og toldlovgivning, post- og telekommunikationslovgivning m. m., indeholder kun få nydannelser, men formulerer faste regler for de særlige rettigheder og den beskyttelse, der ydes konsulære repræsentationer og deres personale i henhold til sædvane og praksis. I konventionen gives der også bestemmelse om de arbejdsopgaver, der påhviler konsulære embedsmænd.

De i Wienerkonventionen omhandlede rettigheder m. v. ydes allerede i vidt omfang de i Danmark værende konsulære repræsentationer og deres personale, idet dog bemærkes, at rettigheder og immuniteter, for så vidt angår honorære, konsulære embedsmænd, er af meget begrænset omfang. Grundlaget for disse rettigheder findes spredt i en række love og forordninger samt i almindelig praksis. For at skabe tilstrækkelig sikkerhed for en effektiv gennemførelse af konventionen og undgå vanskeligheder i forbindelse med dens anvendelse her i landet har udenrigsministeriet og fagministerierne fundet det hensigtsmæssigt, at der — forinden ratifikationen — vedtages en særlig lov, der henviser til konventionens bestemmelser. Virkningen heraf vil være, at ældre lovbestemmelser, som måtte være uforenelige med de pågældende konventionsbestemmelser, ændres eller bortfalder. Ressortministerierne har i øvrigt allerede gennemgået gældende lov og praksis og i vidt omfang foranlediget gennemført en tillempling til konventionens bestemmelser.